N. 5

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 17. Stycznia V. S. ROKU 1806.

ROSSYA

S. PETERSBURG VS. 5 Stycznia. Polegli walcząc z nieprzyiacielem, wymazuią się z rang listy. Podpółkownik Rebinder, Półkownik Gołowkin, Półkownik Szczerbinin, Kapitan Raszewski, Podporucznik Szumakow, Chorąży Lewanda, Podpółkownik Czeliszczew, Maior Woinow, Porucznicy, Lachowicz, Kroliński, Podporucznik Szlikiewicz, Chorąży Wasowicz, Porucznicy Tokarow, Brinkstab, Kapitan Potresow, Porucznik Heronimow, Podporucznik Somow, Chorąży Uszakow, Porucznik Jgnatow, Podporucznik Kuźmakow, Chorążowie Strukow, Jliaszeńko, Juniew, Podpółkownik X. Sibirski, Porucznicy Dmitriew, Dokudowski, Chorąży Emcow, Porucznik Jewlew, Podporucznicy Bielekowicz, Kostomorow.

Wołochodzkiey Gubernii obywatelka Anikiewa poddanym swoim darowała przywiley rolników wolnych, wprzód iednak niżeli prawo przyznała, i dopełniła inne warunki przepisane, umarła. J. J. M. rozkazał, ażeby na czas przyszły w podobnych zdarzeniach śmierć nadaiącego swobodę poddanym swoim właściciela, bynaymniey nie zastanowiła w biegu dzieła zaczętego, lecz według umowy dobrowolnie zawartey, i świadectwem wspartey, przyprowadzono do skutku porządkiem w prawie przepisanym.

X. Paweł Saxe Weimar został Kapitanem w gwardyi Siemionowskiey. Półkownik Szaroy został Kommendantem Ładozkiego półku muszkietyerów; Półkownik Kuzmin Oczakowskiego batalionu garnizonowego, Półkownik Anneńkow Grodzieńskiego. Oświadczono ukontentowanie Szefom. Chersońskiego półku grenadyerów GM. Titow. Ładozkiego muszkietyerów GM. Koble, 12. strzelców GM. Gangeblow, Chersońskiego garnizonowego GM. Ganża za dobre onych ćwiczenie; Naczelnikowi Kabardyńskich kraiów GM. Delpozzo, Kizlarskiemu Kommendantowi Hohołow za utrzymanie dobrego porządku i wykonane pilnie rozkazy im dane.

Minister sprawiedliwości X. Łopuchin ze naywyższym rozkazem donosi obywatelowi Gubernii Wileńskiey powiatu Brasławskiego Macieiowi Bielskiemu proszącemu, ażeby krewny iego Kazimierz Bielski oddany w rekruty bez względu na szlachectwo, uwolnionym został; pokazało się z odebranych zaświadczeń, że ten człowiek nie wywiodł rodowitości szlachetney, więc zostać musi, iak iest teraz.

BRYTANNIA W.

LONDYN 3 stycznia. Wyszliśmy nakoniec z długiey niewiadomości względem obrótów i zamiarów sławnego Lallemant. Naczelnik ten eskadry Rochefortskiey w kilko miesięcznėm krążeniu cel miał iedyny zbierać zdobycz, i handel nasz niszczyć. Wypełniwszy dość pomyślnie rozkaz rządu swoiego, niepostrzeżony od żeglarzów naszych do końca, powrócił spokoynie do Rochefort, prowadząc niektóre tylko z zabranych okrętów, to iest Calcutta od 56. arm. i 3. inne zbroyne; gdzie zostawił kupieckie, które poymał w znaczney liczbie, niewiadomo.

Uspokoieni z tey strony, wpadliśmy w drugą wątpliwość, iaką eskadrę żeglarze nasi niedawno widzieli na takiém morzu, gdzie Lallemant zapewne nie był. Utrzymuią niektórzy, że ta była Rossyiska Adm. Sieniawin idąca do morza środziem. Lecz ponieważ rząd nasz Adm. Warren zalecił przyśpieszyć żeglugę, wnosiemy, że pewną wiadomość odebrać musiał o wyiściu Francuzów z portu Bresteńskiego. Jakoż utrzymuie się pogłoska, iż Hieronim Buonaparte wyprowadził 14. okrętów lin. kilka fregat, wiele statków przewozowych z lądowym żołnierzem na niewiadomą wyprawę. Zgadywamy, że do Jndyi zachod. dążyć musi. W Azyatyckich dzierżawach naywiększą szkodę mógłby uczynić. Dla tey przyczyny eskadrę Adm. Warren pomnożyć kazano, która dziś składa się z okrętów. London od 98 ar. Foudroyant od 84 Heros, Repulse, Ramillies, Jllustrious, Namur, Canada, Curagious, i 2 fregat. Jednak ten wódz nie wprzód wynidzie na morze, aż rząd pewnieyszą odbierze wiadomość, czyli w rzeczy samey H. Buonaparte wyszedł z Brestu, i dokąd zmierzał. Wtenczas Warren pośpieszy za nieprzyiacielem na obronę zagrożonych osad.

Flagę Adm. Calder zdiąć kazano z okrętu Prince Wales. Żałuią Anglicy powszechnie, iż z wiadomego sądu nie wyszedł zwycięzca zupełnie usprawiedliwiony, i przypisuią nieszczęście iego domowym u nas niezgodom. Wiadomo, że Calder długo służąc pod Lordem S. Vincent, nie naybardziey sprzyiał Prezydentowi dawnemu Admiralicyi Melville, ten przez przyiacioł swoich, którzy w sądzie wiadomym zasiadali, dać potrafił wyrok niesłuszny. W opinii narodu nie szkodzi to bynaymniey rycerzowi. Żałuiemy tylko, że znaiome talenta iego i odwaga doświadczona w tylu przypadkach, będzie nieczynną i nieużyteczną dla dobra i obrony oyczyzny. Może iednak być w Anglii odmiana, która skrzywdzonego dziś Caldera wróci do usług publicznych.

Wyobrazić iest łatwiey, niż opisać stan dzisieyszy Anglików. Długo nie wierzyli przypadkom zdarzonym w Niemczech, mniey ieszcze, ażeby dom Austryacki podpisywał zawieszenie broni z nieprzyiacielem powszechnym. Teraz wątpić nie mogą nawet, odebrawszy wiadomość urzędową. Słychać, iż pokóy lądowy nastąpi wkrótce. Trwoga ztąd powszechna w całym narodzie. Odwróciliśmy zapowiedziane lądowanie w m. sierpniu; dziś powtóre Brytańnia iest wystawioną na niebezpieczeństwo. J chociaż morskiey potędze swoiey zaufać może, dotąd zwyciężaiąca statecznie, nie wie iednak, czego się ma lękać lub spodziewać z tey odmiany. Kilku Ministrów poiechało na radę do Pitta w Bath chorego. Woysku i flottom do Niemiec przeznaczonym, które iuż były na morzu, lub wychodziły pod żagle, zostać w portach nagle kazano, i żołnierza wysadzić na ląd. Względem Hannoweru, za pośrednictwem dworu Berlińskiego, stanąć musiała z nieprzyiacielem umowa, o którey nie wiedzą Anglicy; to tylko pewna, że posyłamy wiele statków, na sprowadzenie ztamtąd woysk naszych. Czas odkryie, czyli tak rząd czyni stosuiąc się do umowy taiemney, albotęż dla opatrzenia własney obrony, na przypadek przewidzianego lądowania.

Ministrowie listem okolnym stronników swoich ostrzegli, ażeby na d. 21 w którym Parlament ma być otwarty, zgromadzili się w naywiększey liczbie, znać daiąc, że interessa naywaźnieysze wymagaią ich obecności. Nie wątpiemy, że w tym d. roztrząsane będą ściśle czynności Ministrów, które oppozycya, podobno zbyt wcześnie, potępia, głośno narzekaiąc, że Brytannią narazili na niebezpieczeństwo, pozbawiaiąc nas przyiaźni i szacunku dawnych zprzymierzeńców; że lądową równowagę zepsuli, którą Fox radził statecznie zachować; i wiele tym podobnych zarzutów czynią Ministrom przeciwnicy; staraiąc się zyskać dla siebie opinią narodu, niżeli w izbach Parlamentowych przystąpią do otwartey woyny, do którey czynią przygotowanie. W krótce wi dzieć będziemy, iakie o tém będzie zdanie Reprezentantów i Parów, iakie środki będą wybrane dla zbawienia oyczyzny zagrożoney. Wcześnie iednak można przepowiedzieć, iż Anglicy uczynią wszystko, czego po nich wymagać będzie honor i własne dobro. Dawny iest u nich zwyczay: powiększać usiłowania i stateczność umysłu, w miarę rosnącego niebezpieczeństwa; nie ustępować losowi zawistnemu, lecz śmiało znosić onego pociski.

Rząd znaiąc sposob myślenia wszystkich ziomków, takie wydał rozkazy, iakie są nayprzyzwoitsze w okolicznościach ter. Sprowadzamy wkrótce woysko z Hannoweru, nowozaciężnym tamże ludem pomnożone; sprowadzamy drugie z Irlandyi, nie opuszczaiąc iednak obrony kraiu tego. W portach i morskich zbroiowniach pracę podwoiono. Adm. Cornwallis zawczora nawalnością zagnany do Torbay, wczora znowu powrócił pod Ouessant na dawne stanowisko. Król rozkazał Admiralicyi, ażeby Lordowi Collingwood za męztwo i przezorność w Trafalgar okazaną podziękowanie uroczyste złożyła.

Rząd Amerykański nie kazał rozbraiać eskadry, która niedawno powróciła z morza środziem. po zakończoney woynie z Afrykańskiemi zbóycami; owszem pomnożona nowemi fregatami krążyć powinna blizko brzegów oyczystych, dla bezpieczeństwa i spokoyności kupców. Upadła powieść o nieprzyiaźni z dworem Madryckim; woyska iednak Hiszpańskie w prowincyi Florida zmocnione zostały. D. 3 grudnia Prezydent Jefferson zagaiał obrady Kongressu RP. w Stolicy Washington. Mowy iego przydłuższey osnowę wkrótce umieściemy. Tu dość iest powiedzieć, iż o niebezpieczeństwie żadném narodu nie ostrzega, owszem stan interessów kwitnący pokazuie ze wszystkich względów. Maią dziś Amerykanie 300 t. młodzieńców do milicyi zapisanych, od lat 16 do 25. Przygotowali wszystko do budowania okrętów lin. Dochod publiczny w upłynionym r. wynosił 13 mill. dollarów; tey summy część większą obrócił skarb na spłacenie długów Angielskich i Francuzkich.

Długo Francuzi w porcie Batawskim Flessingue trzymali 2 fregaty; nakoniec wyszły na morze; z tych Libre od 40 arm. pod Rochefort spotkana przez 2 fregaty Angielskie, straciwszy maszty w zacietey bitwie wzięta została; Furieuse od 48 arm. nie była od naszych widziana.

Żółta gorączka w Ameryce północ. ustała zupełnie; lecz na wyspach cukrowych panuie dotąd zabieraiąc wielu Europeyczyków, naybardziey żołnierzy. Rozkaz Królewski, ażeby do osad Antilskich nie wprowadzano niewolników nowych, sprawił wielkie wrażenie na umysłach; Kolonistowie w tém widzą blizki i nieuchronny swóy upadek. Rozumiemy, że ich interes raz ieszcze Parlament roztrząsać zechce.

Burza i nawalność nie ustaią; wiele rozmaitych okrętów zgineło na morzu, więcey rozbitych u brzegu widziemy. Niema ieszcze rachunku dokładnego, ile statków i ludzi straciła flotta do Niemiec wysłana; lękamy się nowego nieszczęścia, gdy w porze ter. woysko z Hannoweru powracać będzie.

Adm. Francuzki Dumanoir w niewolę wzięty przez Adm. Strachan blizko Ferrolu, gdy z Trafalgar uchodził, ogłosił u nas obszerne pismo, w którém usprawiedliwia postępki swoie. Zarzucono iemu, że do Hiszpańskich okrętów, które w pamiętney bitwie poddawały się Anglikom, ognia dawał, i nakoniec sam pierzchnoł. Pokazuie Dumanoir, że z Hiszpanami nie miał doczynienia; z nieprzyiacielem zaś walczył w Trafalgar, dopóki mógł mieć nadzieię zwycięztwa; pod Ferrolem dopóki miał ludzi, ammunicyą, i okręta ogień wytrzymać zdolne.

Papiery nasze spadły kilko procent. po odebraney wiadomości o zawieszeniu woyny lądowey. Z Indyi wschod. doniesiono, iż Margrabia Cornwallis nowy Wielkorządca przybył tam szczęśliwie d. 30 lipca.

AUSTRYA.

WIEDEN 4 stycznia. Rozmowa Napoleona z Arcy X. Karolem w Stamersdorf trwała 3 godz. iedli potém obiad. Odieżdżaiącemu Arcy X. darował rządca Francyi kosztowną szpadę, i rozkazał, ażeby w zachodzących wątpliwościach względem wykonania warunków podpisanego przymierza, udawano się do rycerza Austryackiego. W d. 2 po oddaleniu się Napoleona do Munich przyiechał do nas X. Lichtenstein, niosąc traktat potwierdzony przez Franciszka 2; zamiana ratyfikacyi nastąpiła d. 1 stycznia, po którey Minister Talleyrand wyiechał do Munich, a wkrótce po nim Kommendant stolicy G. Hullin. Gwardya Francuzka iuż do Bawaryi ruszyła, inne woyska wkrótce ustępować zaczną z Monarchii Austryackiey. Dokąd zmierzaią, iaśnie pokazuie odezwa nast. Napoleona do nich.

Zołnierze, powiada, podpisaliśmy przymierze z Cesarzem Austryackim. W kilku mieś. ter. r. ostatnich odprawiliście 2 kampanie. Chęciom i nadziei moiey stało się zadość. Powracam teraz do Paryża. Ktokolwiek z was w armii całey dystyngwował się, i zasłużył na nadgrodę, odebrał ią według obietnicy moiey; cokolwiek przyrzekłem, każdemu dotrzymam świątobliwie. Widzieliście sami, iak nieodstępnie z wami dzieliłem niebezpieczeństwa, pracę, i przypadki; chcę teraz, abyście widzieli całą okazałość i świetność, która otaczać będzie Monarchę i wodza Narodu wielkiego. W Maiu dam uczte w stolicy moiey, na którey znaydować się macie wszyscy; tam dopiero usłyszycie, do iakiey posługi woła ieszcze Francuzów honor i dobro oyczyzny. Zaczynacie marsz 3 miesięczny; ten wzorem być ma dla innych armii. Tu iuż nie waleczności i nieustraszoney odwagi, lecz nayścisleyszey karności trzeba. Niech o uszy moie nie obiia się głos zprzymierzeńców, uskarżaiących się na przechody Francuzkie. Gdy na tey ziemi świętey przyiacioł staniecie, myślcie, że pośród familii waszey będziecie. Stanowszy zaś w oyczystych progach, przywitani zostaniecie od ziomków, iak obrońcy narodu. Słodko mi iest pomyślić, że za kilka mieś. te mężnych zastępy oglądać będę uszykowane około pałacu moiego. O iaką radością ta myśl sama i nadzieia napełnia serce moie? Tam dopiero uroczystym obrządkiem święcić mamy pamiątkę rycerzów naszych, którzy w czasie tych 2 kampanii krótkich polegli za całość i chwałę narodu; świat będzie nas wszystkich widział; pokażemy, iak powstawać trzeba na nieprzyiacioł którzy nas znieważyli.

Zapowiadaią nam odmianę zupełną w Ministeryum Austryackiém. Mieysce X. Colloredo, ma zastąpić Wallis Burgrabia Czeski; Graffa Cobenzl, Stadion były Ambassador w Petersburgu; Ministrem Skarbowym po Graffie Zichy, będzie X. Schwartzenberg; Kanclerzem Czeskim na mieyscu Graffa Ugarte, ma być Cesarski Kommisarz, w naszey stolicy pod rządem Francuzkim Wrbna, oraz Wice Prezydentem meńnicy i kopalni; na mieyscu GL. Lamberti X. Karol Schwartzenberg; na tego zaś mieyscu Wice Prezydentem rady woienney X. Lichtenstein, oraz Kapitanem gwardyi Gallicyiskiey. Garnizon Francuzki pewnie ztąd ustąpi za d. 10. Z Czech i Morawii iuż wyszły woyska Napoleona, Ołomuniec przez 4 tyg. opasany, został oswobodzonym; dokąd niedawno udał się Franciszek 2. z Holitsch: ztamtąd przybędzie do Wiednia d. 15. na przyięcie Monarchy przygotowania czyniemy.

Warunki pokoiu podpisanego w Presburgu ogłoszone nie są urzędownie. Z prywatnych zaś doniesień wiadomo; iż Elektor Bawarski ustępuie Saltzburgskiemu powiat Wurtzburgski, Saltzburg ma być wcielony do Austryi, która Elektorowi Bawarskiemu przyznaiąc Królewską, dostoyność ustępuie razem całe Biskupstwo Passau i Aichstadt, Margrabstwo Burgau, Hrabstwa Rothenfels, Montfort, Tettnang, państwo Lindau, kray Voralberg z przyległościami, cały Tirol, Biskupstwa Trident i Brixen, miasto wolne *Rzeskie* Auszpurg, wszelkie dobra Krzyżackie i Maltańskie pośród Bawarskich dzierżaw leżące, własność poczt Cesarskich, lenne dobra Czeskiey korony w Palatinacie wyższym. Nadto ieszcze dom Austryacki ma ustąpić koronie Włoskiey kray Wenecki i Dalmacyą Wenecką. Co zaś uczyni Franciszek 2 dla Elektorów Wurtembergskiego i Badeńskiego nie wiemy.

O 100. mill. fr, kontrybucyi przez Francuzów nakazaney słychać, że nie do 50 lecz tylko do 60 mill. ma być zmnieyszoną. Rozrzucone pogłosce o panuiącey w Brunn chorobie zarazliwey urzędownie zaprzeczono. Zwierzchność Gallicyiska głośno uwielbiła nie dawno postępek piakarza Przemyślskiego Saar, który sam zaciągnoł do woyska własnym nakładem cudzoziemca, przystawił do półku, oporządził we wszystko, i dał iemu na rękę 36. zł. ryń. Bankocetle nasze podnoszą się cokolwiek z upadku strasżliwego; płaciłismy niedawno 8 zł. ryń. za cz. zł, dziś idą po 60 od 100. Francuzi wkrótce ustępować maiąc, wypróżniaią pilnie magazyny zdobyte i zbroiownie; tamtych część znacznieyszą przedali; z tych prawie wszystko do Bawaryi przewieźli; na co gdy nie wystarczały Dunayskie statki, konie rekwizycyą do posługi zaięto.

PRESBURG 7, stycznia. Francuzkie woyska u nas gościły niedługo, dziś do Wiednia wszystkim pośpieszać kazano. Przed wieczorem stanąć tu ma Arcy X Karol; Cesarz z familią spodziewany za d. kilka iakoteż Austryacki żołnierz na załogę. Arcy X. Józef Palatinus oświadczył naywyższe ukontentowanie obywatelom miast Węgierskich, Buda, Pesth, Stuhlweissenburg, Raab, Gran, Comora, Esseg, wielu innych znaczniejszych

za ofiary dobrowolne które dla woyska uczyniły, iakoteż za dostarczenie bez płaty ludu, wozów, i koni gdy twierdze kraiowe naprawiać kazano. Armia narodu naszego, którą Arcy X. Karol ze Włoch uprowadził, stoi spokoynie dotąd w Comitacie Oedenburgskim; dotąd nie są wydane rozkazy, do zastąpienia prowincyi, po wyiściu z nich nieprzyiaciela. Przy pomienionem woysku znayduią się Arcy XX. Jan, Ludwik, Maxymilian. Gdy wkraczali Francuzi z Wenecyi do Carnioli, rząd kazał z kopalni Jdria przewieść żywe srebro do miasta Warasdin w Croacyi, potém do Esseg w Sclawonii. Croatowie posławszy do Arcy X. Karola graniczne regimenta, na własną obronę spisali 8 nowych; w każdym było 3 bataliony; lecz te iuż miały należeć do pospolitego ruszenia Węgrzynów; nadto ieszcze darowali Skarbowi kilka t. miar zboża na utrzymanie woysk Austryackich. Thugut nie umarł, iak głoszono; owszem słychać, że na żądanie Franciszka 2. znaydować się miał u ministra Talleyrand podczas negocyacyi; zkąd wniosek, iż były podawane warunki do poiednania Francuzów z Anglią; ponieważ Thugut zna naylepiey interes i chęci dworu Londyńskiego.

SEMLIN 27. grudnia. Potwierdza się wiadomość, że Selim 3. dla przywrócenia domowey spokoyności Serwianom przysyła 2 armie, które liczą razem 60 t: zbroynych pod kommendą Wezyra W. i iuż znayduią się blizko granic. Naczelnik Czerni wyszedłszy z wielką potęgą na spotkanie Turków, zostawił dywizyą, która twierdzę Belgrad coraz mocniey sciska. Ztąd w mieście oblężonem niedostatek żywności. Powstawali wprawdzie obywatele, wołaiąc o poddanie się Serwianom, lecz Janczarowie przeciw bezbronnemu gminowi nadto silni oświadczaią gotowość zagrzebania się w rozwalinach, niżeliby otworzyć mieli bramę mściwemu nieprzyiacielowi. A iednak przykład Semendryi niedawno wziętey, powinien w nich sprawić inne przekonanie, zkąd Czerni wszystkim Muzułmanom wolnie odeyść dopuścił z własnością wszelką. Wyglądaią więc nieuchronney i okropney śmierci od głodu mieszkańce Belgradu, i czasem dozwalaią sobie zdrożności. Tak nie dawno przeprawiwszy się na wyspę Cygańską, i znalazłszy u brzegu Austryackiego 4 statki zbożem ładowane, wszystko uprowadzili. Wysłany od naszego kommendanta ze skargą Officyer, odpowiedź odebrał, że głód ludzi przymusza do tego; proszą więc o przebaczenie, obiecuiąc wszystko zapłacić rzetelnie w szczęśliwszych czasach.

PRAGA 11 stycznia. Burgrabia Czeski Wallis doniosł całemu narodowi, że pokoy z Francyą podpisany. Woyska Napoleonowe i Bawarskie, chociaż kraiu tego nie podbiły, część iednak trzymały, według umowy podpisaney w Austerlitz, teraz ustąpiły z niego. Oświadcza Wallis podziękowanie Franciszka 2 obywatelom, że wierność, prawom podległość zachowali w czasie dla Monarchii trudnieyszym, niżeli był za Ferdynanda 3. Leopolda 1. i Maryi Teressy. Wychwala ofiary czynione gorliwie dla dobra powszechnego. Ze Cesarz nie używał pospolitego ruszenia, iak żądali Czesi, nie pochodziło to bynaymniey z podeyrzenia, i nieufności; lecz dla tego iedynie, ażeby się nie odwlekło podpisanie pokoiu potrzebnego, i kray nie został wystawiony wtargnieniu. Radzi naostatek, ażeby korzystaiąc z pomyślney chwili, która narodom zaiaśniała po krótkiey burzy, oko zwracali ku rzemiosłom, rolnictwu przemysłowi, pracy, na którey gruntuie się trwałość Mocarstw, a bardziey ieszcze na cnotach. Tym sposobem w czasie krótkim zatarte u nas będą ślady niepomyślney woyny, a monarchia Austryacka powrócić może do stanu dawney świetności i potęgi.

LINTZ 4 stycznia. U nas równie iak w Wiedniu za rozkazem Napoleona mieszczanie zbroyni spokoyność domową, i porządek utrzymywali. Wczora G. Hedouville korpus ochotników uszykowany oglądał, ćwiczenie i karność pochwalił. Przed kilko d. tędy przechodziła gwardya Francuzka pośpieszaiąc do Munich. Dziś odprawiliśmy uroczyste nabożeństwo za przywrócony pokoy. Obywatelom kazano, ażeby wczesny zapas żywności zrobili, dla ustępuiących z Austryi Francuzów. Jest nadzieia, że d. 20. zupełnie od przychodniów oswobodzeni będziemy

RZESZA NIEMIECKA.

AUSZPURG 1 stycznia. Francuzcy Kommissarze uciążliwe kontrybucye w Mergentheim i drugich dzierżawach zakonu Krzyżackiego pilnie wybieraią, znać daiąc, że w krótkim czasie Rzeszę opuścić powinni. Przez miasto nasze prowadzą często ieńców ku Renowi; straż składa się zawsze z Francuzów, Batawów, żołnierzy Wurtembergskich i Badeńskich. Kardynał Legat Caprara poiechał zawczora do Munich; za nim wkrótce pośpieszyła deputacya Włoska, winszować maiąca Napoleonowi, że Francyą i Włochy obronił. Naszych posłów mile przyjoł Elektor Muxymilian; spodziewamy się otrzymać kapitulacyą od niego, która interessom handlowym tego miasta zupełnie dogodzi. Słychać, iż nie tylko Wurtembergski i Bawarski, aleteż Badeński Elektor otrzyma Królewską koronę; dzierżawy iego w Szwabii południowey, idąc wzdłuż ieziora Constancyeńskiego, rozciągać się maią do rzeki Jller. Lecz to wszystko, iakoteż odmiany wszelkie w Rzeskiey konstytucyi spodziewane, czas odkryie. To tylko pewna, iż wszyscy 3 Francyi zprzymierzeńce w dzierżawach swoich zupełnie będą absolutni na wzór innych Monarchów.

Francuzi spodziewaią się wkrótce tu widzieć Senatora Marsz. Lefevre, który dotąd zaięty formowaniem gwardyi narodowey w Moguncyi, podobno kommendę armii otrzyma. Co się stanie z Hannowerem, zgadnąć trudno. Pruskich woysk w Xięstwach Weimar, Gotha, Hildburghausen liczą do 60 t. stoią dziś na leżach zimowych; lecz wkrótce, iak słychać, ruszaią do własnego kraiu. Miasto Norimberga o swóy los troskliwe, deputatów posyłało do Napoleona. Podczas audyencyi publiczney odebrali zapewnienie, że ich oyczyzna zostanie, iak iest dzisiay, miastem wolném. Kupcy nasi, którzy woysku Francuzkiemu, gdy kampanią zaczynało, dostarczyli sukna i inne potrzeby, po nieiakiey przewłoce, otrzymali w zapłacie wexle na Paryż. Dziś iest pogłoska, że Marsz. Bernadotte na czele dywizyi swoiey, którą do Wurtzburga przyprowadził z Hannoweru, zmocniony drugą, przyłączy się do armii północney Connetabla, i dokazywać będzie między rzekami Elbą i Weser, ieżeli pokóy spodziewany nie wstrzyma krwi rozlewu.

LUNEBURG 5 stycznia. Król Szwedzki ciągle bawi w mieście naszém. Cała armia iego w tych okolicach rozłożona zachowuie się dotąd spokoynie; odbieraiąc posiłki przez Stralsund, innych wkrótce czekaiąc. Niektóre statki przysłane z żołnierzem ze Szwecyi, u brzegów Pomorskich zamarzły. Gdy coraz głośniey mówić zaczęto, o zawieszeniu broni w Hannowerze, oswiadczyli Szwedzi, że do żadnych traktatów nie wchodzą, zostaiąc pod bezpośrednią kommendą Gustawa Adolfa. Angielskie statki w znaczney liczbie przybywaią; niosąc zprzymierzeńcom broń, ammunicyą i wszelkie potrzeby; 10 zbroynych stoi teraz przed uyściem Elby. Na iednym z nich miał powracać do Londynu Lord Harrowby Ambassador nadzwyczayny przy dworze Berlińskim; lecz zakończywszy negocyacyą nagle zachorował.

MUNICH 1. stycznia. Dziś rano Herold otoczony iazdą mieyską przeieżdżał stolicę naszą, a wśrod odgłosu kotłów i trąb ogłaszał co następuie. Gdy za sprawą Wszechmocney Opatrzności nasza oyczyzna powraca do świetności dawney, Elektor Maxymilian przyimuie dostoyność Królewską w Bawaryi i wszystkich prowincyach do niey wcielonych. Zatém wezwani są obywatele, ażeby wierność i przywiązanie Panu swoiemu oświadczyli. Długie i szczęśliwe życie niech służy naylaskawszemu Królowi Maxymilianowi Józefowi; długie równie i pomyślne dni niech płyną dla nayłaskawszey Królowey Karoliny ,, Gdy to Herold ogłaszał, tłumny przytomnych Bawarczyków powietrze napełniały radośnym okrzykiem, oświadczaiąc niewymuszoną i czułą radość, że ich oyczyzna z tylu przypadków smutnych wyszedłszy, staneła nakoniec na stopniu znaczenia między narodami.

Marsz. Duroc otrzymawszy zezwolenie Maxymiliana na zaślubienie X. Augusty z Wice Królem Eugeniuszem, pośpieszył ztąd do Mediolanu, i wkrótce ma tu powrócić. Napoleon bawi u nas; wczora z nowym Królem i licznym dworem zwiedzał całą stolicę, przypatruiąc się pilnie wszystkim iey okazałościom. Słychać, iż za d. kilka z małżonką odiedzie do Paryża, dokąd odprowadzona być ma Augusta, ponieważ akt weselny odprawić się powinien w tey stolicy. Francuzi utwierdzać pilnie nie przestaią Ingolstad i Auszpurg, chcąc te miasta nam oddać w należytym stanie obrony. Wiadomo, iak wiele oręża nieprzyiaciołom wydartego Napoleon da-

rował na uzbroienie, iak mówił, gwardyi narodowey Bawarskiey, i uzbroienie woyska, którego chce żebyśmy mieli w czasie pokoiu do 100 t. W 18 wieku kilkakroć Austryacy Bawaryą podbili; raz pierwszy r. 1704 podczas woyny o sukcessyą Hiszpańską; raz drugi r. 1742, gdy nasz Elektor Karol Cesarzem obrany został; naostatek raz trzeci r. 1778 Marya Teressa przez umowę z Elektorem Karolem Teodorem zrobioną, część większą posiadła Bawaryi. Ustąpiły zawsze po skończoney woynie od nas armie Austryackie; lecz zawsze kray ogołocony zostawiły z dział i wszelkiego oręża. Część znaczną tey zdobyczy chowano ku wieczney pamięci w arsenale Wiedeńskim, zkąd Napoleon wszystko przywrócić nam kazał; iutro działa Bawarskie będą uroczyście wprowadzone do tey stolicy. Tegoż d. spodziewany iest u nas Elektor Arcy Kanclerz. Słychać, że Bawarya X. Thurn Taxis dożywociem uręczyć ma summę, iaką dotąd odbierał corocznie z dochodów pocztowych do nowey korony przyłączonych.

STUTTGARD 1 stycznia. G. Adjutant Le Marois przyniosł Elektorowi naszemu od Napoleona wiadomość urzędową, że na traktacie Presburgskim dostoyność Królewska domowi Wurtembergskiemu przyznaną została. Wnet nastąpiło publiczne oney przyięcie i ogłoszenie; Ministrowie, stany kraiowe, znacznieysi obywatele złożyli panuiącemu powinszowanie, strzelano z armat, bito w dzwony, Herold przeiechał rynki i ulice miasta wśród radośnych okrzyków ludu. Słychać, iż Landgraf Hesse Darmstadt i kilku z nim XX. Rzeskich otrzymaią godność Elektorską. Jakie zaś dzierżawy i kraie przyłączone będą do państwa naszego, dotąd nie wiemy; iakoteż czyli prawdziwą iest pogłoska, że Elektor Badeński nowego tytułu przyiąć nie pragnie. G. Kellermann cięzko raniony pod Austerlitz, przeiechał tędy do Paryża. Codzień Francuzi prowadzą na brzeg lewy Renu woiennych brańców; rozumiemy, że po zawartym i ogłoszonym pokoiu odsyłać ich wkrótce zaczną. Drogi wszystkie są okryte działami, bronią, ammunicyą, różną zdobyczą, którą armia odsyła do oyczyzny. Młodzieńcom nowozaciężnym i starym żołnierzom swoim, którzy do obozów pośpieszali ieszcze, zatrzymać się kazał Napoleon, i za Ren powracać.

Przez Bawaryą wiadomość przyszła, że Massena główną kwaterę ma w Laybach; iuż zaś G. S. Cyr z liczną woyska dywizyą przez państwo Kościelne zmierza do kraiu Neapolitańskiego, chociaż głośno oświadczył w Bononii Eugeniusz, że zprzymierzeńce na okrętach powracaią zkąd przybyli. O zaięciu woyskiem Francuzkiém lub Włoskiém stolicy Wenecyi, dotąd niema urzędowey pewności, iakoteż o tytule Króla naszego, Wurtembergskim będzie, czyliteż przyimie nazwanie Szwabskiego. U Szwaycarów gdy Landamman Glutz z Cantonu Solothurn zakończył roczne urzędowanie, obioł mieysce iego Merian z Cantonu Basel. GG. Mack, Werneck, kilku innych wraz po skończoney woynie sądzeni być maią; prezydować będzie ieden z Arcy XX. Austryackich. Dywizya Marsz. Augereau nie poszła przez kray Darmstadzki, aniteż przez Manheim nie powróciła na brzeg lewy Renu; rozłożyła się na zimę nad rzeką Neckar. Z drugiey strony Pruskie woyska, gdy iuż blizkie były Aschafenburga, nagle rozkaz odebrały cofnąć się do kraiu swego.

Dziś mówić zaczęto, iż rząd Wurtembergski mocą traktatu Presburgskiego, woyskiem osadzić kazał Nellenburg, Hoheberg, Roudorf, Altdorf, Riedlingen, Mengen, wiele mieysc innych w Cyrkule Szwabskim, które dawniey własnością były domu Austryackiego, iakoteż S. Blaise. Inna pogłoska potrzebuiąca potwierdzenia, iest, że we Włoszech naybardziey południ. wielkie odmiany wkrótce maią nastąpić. Inni przydaią, że nie cały Tirol będzie przyłączony do Królestwa Bawarskiego; ale część onego południowa Biskupstwa Trident i Brixen obeymuiąca, dostanie się z Wenecyą razem Królowi Włoskiemu.

HANNNOWER 10 stycznia. Do uyścia rzek Elby i Weser przybyła znowu Angielska flotta, z wielu okrętów przewozowych i zbroynych złożona. Mieliśmy nadzieię, iż przez nią woyska Jerzego 3 dawniey przysłane, żołnierzem nowym zmocnione zostaną w kraiu naszym. Lecz przeciwnie iest pogłoska, iż Angielskie i Niemieckie półki GG. Catchart, Don, Dundas, niedługo tu bawiąc powrócą morzem do Anglii. Skutkiem to będzie taiemnych umów Ministra Haugwitz, które dotąd ogłoszone nie są. Słychać, że cały Elektorat żołnierzem Pruskim osadzony będzie do końca terazn. woyny, po ustąpieniu woysk zprzymierzonych do Meklenburga i Pomeranii; co gdyby się zaraz nie stało, Connetable Ludwik z Francuzami wkroczy do nas. Dotąd iednak Król Szwedzki w Luneburgu mieszka, a zprzymierzeńce zachowuią się spokoynie na leżach wyznaczonych, nie czyniąc, iak się zdaie, przygotowania do podróży.

G. Barbou tak ściśle od nieiakiego czasu był opasany w twierdzy Hameln, iż ledwie po oddaleniu się woysk zprzymierzonych d. 30 grudnia wiadomość odebrał o têm, co się stało w Morawii. Naostatek d. 2 wiechał do Hameln Krusemark Podpółkownik gwardyi Króla Pruskiego, i doniosł wodzowi Francuzkiemu, że za iego pośrednictwem nieprzyiacielskie czynności są zatamowane w Niemczech półn. Woyska zprzymierzone nic w tych stronach przedsiębrać nie powinny; załogę Francuzką Hannoweranie opatrywać maią we wszystko. Gwarantował umowę Fryderyk 3 pod tym warunkiem, ażeby woyska Francuzkie z Hollandyi i od brzegów Menu nie zbliżały się do Elektoratu. Przed kilko d. Barbou od Connetabla był ostrzeżony, że armia północna wkrótce ruszyć miała w pole, iak tylko usłyszy o zbliżeniu się Marsz. Augereau. Dziś odmienne są okoliczności. Wodzowie wszyscy rozkaz odebrali nie zagaiać kampanii, i na mieyscu zostać. Już do miasta naszego Barbou przysłał Officyerów kilku, dla umówienia się z rządem o żywność potrzebną garnizonowi; z naszey strony wzaiemnie wysłaliśmy kommissarzów do niego.

FRANCYA.

PARYZ 31. grudnia. Napoleon wkrótce tu iest spodziewany; dane są rozkazy, ażeby w dzień powrótu iego wszystkie domy oświecone były. Zabronił panuiący, ażeby odtąd bez rozkazu wyższey zwierzchności nigdzie z armat na przywitanie nie strzelano. O powrócie sławnego Kap. Lallemant dowiedzieliśmy się prędzey, niż o czynnościach iego na morzu. Pisma nasze nazywaią rycerza Admirałem, i mówią, że zawinoł do Rochefort nie widziany od nieprzyiaciela, któremu szkody zrobił na 20 i więcey mill. Przyprowadził z sobą okręt Calcutta od 56. arm. i 3. inne zbroyne. Kupieckie zdobyte gdzie zostawił niewiadomo. Spodziewamy się, że rząd ogłosi wkrótce dziennik żeglugi iego.

Trybunowie roztrząsali proiekt podania potomnym wiekom Kampanii ter. Jeden z większych rynków stolicy nosić ma imie Napoleona; tu będzie wystawiony budynek, do którego ozdobienia wezwani będą naydoskonalsi z Artystów; na nim napis; Napoleonowi wdzięczna oyczyzna. W tym budynku złożona będzie szpada, którey używał Napoleon podczas ostatniey Kampanii; tę obrządkiem uroczystym przyimować maią następcy wychodząc na woynę, i znowu składać po skończoney woynie i zawartym pokoiu. Na bronzowych tablicach wyryte będą imiona GG. Officyerów, żołnierzy walecznych, ranionych, tych którzy w boiu polegli, i tych którzy znak dystynkcyi otrzymali. Podobne tablice rozesłane będą do przednieyszych Kościołów departamentu każdego. D. 15 Sierpnia doroczny narodzenia Napoleona, uroczyście ma być święcony od narodu całego, obrządkiem religii, cywilnym, i woyskowym. W tym d. po wszystkich departamentach czytane być maią imiona młodzieńców nowozaciężnych, którzy pod bronią staneli. Urzędnicy naywyżsi uwielbią głośno szlachetną ofiarę, którą z życia swoiego uczynili, dla posłuszeństwa prawu; rodzicom ich i krewnym złożą podziękowanie imieniem całey oyczyzny.

Przeciwnie po przeczytaniu listy młodzieńców nie stawaiących pod chorągwiami, ciż urzędnicy ogłoszą, iż umarli honorowi; a rodzicom i krewnym zapowiedzą żałobę teyże oyczyzny nad bolesnym przypadkiem. Co 3 lata odprawiać się będzie uroczystość wielka. Tu widzieć maią Francuzi igrzyska postanowione na cześć Napoleona; będą przyznawane nadgrody wielkie ludziom uczonym, artystom, rzemieślnikom, utalentowanym z całey Europy; męszczyznom panuiący, kobietom żona iego nadgrodę oddawać powinna. Ta uroczystość raz pierwszy obchodzona będzie w Roku 1806. Przydano, że w pomienionym budynku naydroższe płody rozumu i dowcipu ludzkiego, nayszacownieysze zabytki starożytne złożone być maią.